

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Responsiones Scriptæ A Philippo Melanthere Ad Impios Articulos Bauaricæ Inquisitionis

Melanchthon, Philipp

Vvitebergæ

VD16 M 4171

IX. An credant, quòd ui consecrationis seu recitationis uerbi diuini fiat in
Missa transubstantiatio panis & uini in uerum corpus & uerum sanguinem
Christi, hoc modo, ut mox post consecrationem uera ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-36288

DE IX. ARTICVLO,
QVI LOQVITVR
de Transubstantiatione, Et de tribus
sequentibus, qui loquuntur de ado-
ratione, simul respondeo.

CVM uera Sacramenta in Ecclesia sint actio-
nes institutæ à Deo, & nulla creatura possit
talem actionem instituere, cui sit addita
promissio gratiæ, seu rem ad quam fiat adoratio,
manifestum est nihil habere rationem ueri Sacra-
menti extra usum institutum, Vt si quis circum-
ferret aquam Baptismi, & diceret, ibi inclusum esse
Spiritus sanctum, & iuberet fieri adorationem ad
illam aquam, ibi prorsus esset Idoli cultus.

Eodem modo dico expresse de Papistica ado-
ratione panis, quam exercent extra usum, in sua ob-
latione, repositione, & circumgestatione. Et adfir-
mo hanc manifestam Idolatriam causam esse neces-
sariam, cur relinquendæ & fugiendæ sint ipsorum
congregationes, iuxta dictum: Fugite Idola.

Scriptum est in Daniele de Antiocho: De-
um Maozim colet auro & argento, Vbi non du-
bium est, significari id quod tunc fecit Antiochus,
uidelicet, Idoli adorationem, quod collocarat An-
tiochus

tiochus in templum ueri Dei. Etsi autem cur Daniel usus sit adpellatione Maozim, disputatur, tamen soni uicinitas congruit ad nomen Maza, quod est panis seu cibus. Et cum Antiochus sit typus Antichristi, cogitent pii, multa Idola in colluue Pontificia coli uentris causa, inter quæ etiam est deprauatio Cœnæ Domini. Hæc dico, ut cum obijcitur nobis quòd Schismatum autores simus, pii se confirment & consolentur hac cogitatione, quòd mandato diuino cogamur Idola fugere.

Constituta hac firma sententia, quòd nihil habeat rationem Sacramenti extra usum institutum, Responso perspicua est ad Interrogationem Sedecimam, in qua Articulus querit: *Quæ sit sententia horum verborum: Hoc facite ad mei recordationem.* Respondeo, Præcipit ut hoc faciamus quod institutum est, scilicet, Accipite, manducate, bibite ex hoc omnes. Nulla syllaba ibi legitur de oblatione & alijs speculaculis, sed Sumptio instituitur, & ita instituitur, ut fiat recordatio mortis & resurrectionis Christi, & beneficiorum eius, quod intelligatur de publica & priuata recordatione, sicut hæc uerba docent: Quotiescunq; hoc facitis, mortem Domini annunciate. Neruum publicæ & honestæ congregationis esse hanc sumptionem Filius Dei uoluit. Et quidem

in

in Paulo dulcis promissio addita est: Donec uenerit. Significat enim mansuram esse Ecclesiam, donec Filius Dei ueniet ad manifestum iudicium, & uelut Triumphans abiciet omnes hostes suos in aeternos cruciatus, & adducet Ecclesiam letam & triumphantem ad aeternum Patrem.

Hæc consolatio de duratione Ecclesiæ pijs grata est, & inuitare nos debet, ut libentius adiuuemus conseruationem instituti ministerij. Complectitur autem publica recordatio doctrinam uniuersam de filio Dei, & de eius beneficijs, de applicatione beneficiorum, de remissione peccatorum, de fide. Deinde & publicam gratiarum actionem, unde nomen est *εὐχαριστία*. Sit autem & priuata recordatio, quæ cõplectitur eadem, quæ recensui in publica recordatione.

Maxima pars Sacrificulorum facit illam suam oblationem, nec pœnitentiam, nec ullam piam cogitationem adferens, contaminata multis sceleribus, tantum ibi quærit lucellum, quo hanc operam more Ethnico uendit. De talibus scriptum est Esaie 28. Omnes mensæ repletæ sunt uomitu. Hæc mala intelligantur & deplorentur, & nos memores simus dicti Christi: Hoc facite in mei recordationem. Cogitemus quid institutum sit, non oblatio, cum dictum sit: Vna oblatione consummauit sanctos, Et sese obtulit Filius Dei, in sese deriuans iram aeterni Patris, iuxta dictum: Ego me pro eis sanctifico.

Sed sumptio instituta est, in qua fiat recordatio
summæ Euangelij.

Adferamus pœnitentiam, & cogitemus quàm
mirum hoc fœdus sit, quòd hæc persona, quæ non est
Angelus creatus, sed filius ὁμοῶς, & eterno Pa-
tri, & omnipotens, assumit massam nature nostræ,
& placata ira æterni Patris nos sibi inserit tan-
quàm surculos, & nos sibi membra facit. Hoc testa-
tur in hac sumptione. Verè & substantialiter adest,
applicat sese & sua beneficia communicatione cor-
poris & sanguinis sui, & vult nos credere, quòd
uerè sua morte meruerit nobis remissionem pecca-
torum & iusticiam, & resuscitatus uiuat, & nos
sibi membra faciat, & uerè uelit in nobis esse effi-
cax, sicut Hilarius inquit: Hæc sumpta & hausta
faciunt ut Christus sit in nobis, & nos in Christo.

In hac recordatione ardeant Fides, Inuo-
catio & Gratiarum actio. Hic usus à filio Dei in-
stitutus est, quem Ecclesiæ nostræ Dei beneficio
retinent, & ut retineatur, omnes pij conseruatio-
nem eius adiuuare debent. Hic usus est dulcissima
ᾠοὸν ἡ, in qua & ipse Filius Dei nobiscum fœdus
facit, quòd nos clementer recipiat, & nos uicissim
cum ipso fœdus facimus, quòd ei credamus, & be-
neficia eius grati accipiamus. Facit & inter sese
fœdus Ecclesiæ, ostendit confessionem, consensum
& concordiam.

Ex

Ex istis fundamentis respondeo & ad sequentes Articulos. Ad Quintum decimum dico: Nec Synodum nec ullum hominem posse prohibere alteram partem Cœnæ Domini, iuxta dictum: Testamentum hominis mutare non licet, quanto minus Testamentum Dei.

AD XVII.

An in Missa sit facienda Oblatio pro uiuis & mortuis?

Respondeo.

Non esse institutam Oblationem corporis & Sanguinis Christi, faciendam per Sacrificulos pro uiuis & mortuis, sed sumptionem & recordationem publicam & priuatam. Hæc nihil ad mortuos pertinent, ideo manifesta prophanatio est, fingere oblationem pro mortuis. Ac uetus Ecclesia propinqua temporibus Apostolorum, nec Purgatorium nec sacrificia pro mortuis nouit. Et dissimilitudo est Canonum Missæ etiam apud ipsos Græcos. Quod uerò interdum nomine oblationis aut Sacrificij uetustas utitur, intelligit totam actionem, Inuocationem & gratiarum actionem adiunctam sumptioni. Hæc rectè dici Sacrificia non dubium est.

C S Ad